

Sodišče: Višje sodišče v Ljubljani

Oddelek: Civilni oddelek

ECLI: ECLI:SI:VSLJ:2012:II.CP.263.2012

Evidenčna številka: VSL0061194

Datum odločbe: 19.09.2012

Področje: OBLIGACIJSKO PRAVO - PRAVO INTELEKTUALNE LASTNINE

Institut: prenehanje pogodbe zaradi neizpolnitve - pogodba o naročilu avtorskega dela - podjemna pogodba - izpolnitev pogodbe - obveznost plačila - *napaka*

Zveza: ZASP člen 99, 99/1, 99/4.

OZ člen 104, 104/1, 104/2, 619, 638, 642, 642/3.

Jedro

Naročnik je začel delo uporabljati, zato se šteje, da ga je prevzel, in ne more ugovarjati neizpolnitve podjemnikove obveznosti, hkrati pa je s tem zavezan k plačilu za izvršeno delo.

Izrek

I. Pritožba se zavrne in se v izpodbijanem delu potrdi sodba sodišča prve stopnje.

II. Tožena stranka krije sama svoje stroške pritožbenega postopka.

Obrazložitev

1. Sodišče prve stopnje je z izpodbijano sodbo obdržalo v veljavi sklep o izvršbi Okrajnega sodišča v Ljubljani VL 70895/2008 z dne 26. 9. 2008, in sicer delno v 1. točki izreka za glavnico v znesku 4.172,93 EUR z zakonskimi zamudnimi obrestmi od 8. 3. 2008 do plačila in v celotni 3. točki izreka za stroške izvršilnega postopka v znesku 186,00 EUR z zakonskimi zamudnimi obrestmi. V presežku, in sicer v 1. točki izreka navedenega sklepa o izvršbi za zakonske zamudne obresti od zneska 4.172,93 EUR od 22. 3. 2007 do 7. 3. 2008, pa je ta sklep o izvršbi razveljavilo in tožbeni zahtevek v tem delu zavrnilo. Hkrati je odločilo, da je tožena stranka dolžna v roku 15 dni povrniti tožniku njegove pravdne stroške v znesku 568,05 EUR, v primeru zamude z zakonskimi zamudnimi obrestmi.

2. Zoper ugodilni del te sodbe se po svojem pooblaščenju pravočasno pritožuje tožena stranka. Uveljavlja vse pritožbene razloge po prvem odstavku 338. člena Zakona o pravdnem postopku (v nadaljevanju ZPP).

Pritožbenemu sodišču predlaga, da sodbo v izpodbijanem delu spremeni tako, da tožbeni zahtevek zavrne, oziroma, da sodbo v izpodbijanem delu razveljavi in vrne zadevo sodišču prve stopnje v novo sojenje. Priglaša stroške pritožbenega postopka. Sodišču prve stopnje očita, da ni popolno ugotovilo dejanskega stanja, da je napačno uporabilo materialno pravo, da se ni izreklo o odločilnih dejstvih, da so razlogi v izpodbijani sodbi nejasni in med seboj v nasprotju ter v nasprotju z listinami v spisu. Vztraja, da je bil rok, določen v pogodbi, sklenjeni med pravnima strankama, bistvena sestavina te pogodbe. V zvezi s tem opozarja na izpovedbo njene zakonite zastopnice, ki je izpovedala, da je bil rok najbolj bistvena sestavina pogodbe, in na izpovedbo tožnika, da je bil on tisti, ki je ta rok predlagal. Pojasnjuje, da je bila prav zaradi tožnikovega malomarnega dela prisiljena tudi po pogodbenem datumu zadevo reševati dalje. Nadalje opozarja na izpovedbo priče Č., ki potrjuje njene navedbe o bistveni napaki *izdelka*, in sicer o narobe obrnjenih plenica. Ker je trditev o grobi vsebinski napaki *izdelka* izkazana, je prepričana, da je utemeljen njen ugovor neizpolnitve in da je zmotno stališče sodišča prve stopnje, da bi lahko uveljavljala le jamčevalne ugovore. Sodišču prve stopnje očita pavšalno navajanje, da naj v skladu s sodno prakso in pravno teorijo ne bi bilo potrebno, da naročnik izrecno potrdi in s tem prevzame izvršeno delo, ker naj bi naročnik delo lahko prevzel tudi s konkludentnimi dejanji, pri tem pa sodišče prve stopnje v izpodbijani sodbi nikjer ne navede konkretnih primerov iz sodne prakse oziroma nikjer ne citira pravne teorije. Opozarja, da je tožnik v pripravljalni vlogi priznal, da ji uradno ni izročil *izdelka*. Obrazložitev izpodbijane sodbe se ji zdi sama s seboj v nasprotju, saj sodišče najprej navaja, da je naročnik delo prevzel, hkrati pa priznava, da delo vsebuje napake, da je torej izpolnitev pomanjkljiva, da pa naročnik ne more več uveljavljati ugovora neizpolnitve, lahko pa uveljavlja jamčevalne ugovore, v nadaljevanju pa navede, da tožena stranka filma ni nikoli odobrila in ga zaradi vsebinske napake ni hotela sprejeti kot končanega. V nadaljevanju pritožbe izpodbija dejanski zaključek sodišča prve stopnje, da je tožena stranka naročeno delo kljub dokazanim pomanjkljivostim uporabljala. Sporni DVD namreč ni bil namenjen distribuciji preko njene spletne strani. Pojasnjuje, da je imela le objavo na spletni strani, medtem ko sama distribucija ni nikoli potekala. Prepričana je, da distribucija ni dokazana. Nadalje sodišču prve stopnje očita, da je nekritično sledilo neresničnim navedbam tožnika, da naj bi bila v pogodbenem razmerju z Z.. Ker meni, da ni dolžna plačati vtoževanega zneska, se posledično pritožuje še zoper odločitev o pravnih stroških.

3. Tožnik na pritožbo ni odgovoril.

4. Pritožba ni utemeljena.

5. Pritožbeno sodišče ugotavlja, da je sodišče prve stopnje pravilno ugotovilo dejansko stanje, pravilno uporabilo materialno pravo in da ni zagrešilo niti uveljavljanih niti po uradni dolžnosti upoštevni postopkovnih kršitev.

6. Bistvene kršitve določb postopka pritožnik po eni strani uveljavlja neobrazloženo, po drugi pa neutemeljeno. Očitano nasprotje (15. točka 339. člena ZPP) med ugotovitvijo sodišča, da je toženec naročeno delo prevzel in ugotovitvijo, da delo vsebuje napake in da tožena stranka filma ni nikoli odobrila in ga zaradi vsebinske napake tudi ni sprejela kot končnega, ni podano. Sodišče prve stopnje je izrecno zapisalo (13. točka obrazložitve), da ga ni prevzel v smislu dikcije pogodbe, da pa ga je s tem, ko ga je začel uporabljati za distribucijo, prevzel s konkludentnimi dejanji. Z (delnim) povzetkom izpovedb strank in prič pritožnik izpodbija dokazno oceno, kar je pritožbeni razlog zmotne in nepopolne ugotovitve dejanskega stanja, ne pa bistvene kršitve postopka.

7. Nerelevantne so pritožbene navedbe o tem, da je zakonita zastopnica tožene stranke izpovedala, da je bil v Pogodbi o sodelovanju pri produkciji avdiovizualnega avtorskega dela z naslovom P., ki sta jo sklenili

pravdni stranki (v nadaljevanju Pogodba), določen rok tožnikove izpolnitve obveznosti najbolj bistvena sestavina pogodbe, in da je tožnik v svoji izpovedbi priznal, da je prav on predlagal ta rok, ter da je bila tožena stranka zaradi tožnikovega malomarnega ravnanja prisiljena tudi po poteku tako določenega roka zadevo reševati dalje. Sodišče prve stopnje je namreč ugotovilo, da je bil v Pogodbi določen rok izpolnitve tožnikove obveznosti bistvena sestavina pogodbe v smislu določil 104. člena Obligacijskega zakonika (v nadaljevanju OZ). Če je izpolnitev obveznosti v določenem roku bistvena sestavina pogodbe, dolжник pa je v tem roku ne izpolni, je pogodba razvezana po samem zakonu (prvi odstavek 104. člena OZ). Vendar lahko upnik ohrani pogodbo v veljavi, če po preteku roka nemudoma obvesti dolžnika, da zahteva njeno izpolnitev (drugi odstavek 104. člena OZ). Na podlagi izvedenih dokazov je sodišče prve stopnje pravilno zaključilo, da gre v tej zadevi za situacijo iz drugega odstavka 104. člena OZ, saj sta tako zakonita zastopnica tožene stranke kot tožnik izrecno izpovedala, da sta pravdni stranki tudi po poteku v Pogodbi določenega roka za izpolnitev obveznosti na predmetu pogodbene obveznosti (filmu) delali dalje, kar potrjujejo tudi listinski dokazi v spisu (listine pod prilogo A7). Pogodba je tako v skladu z določilom drugega odstavka 104. člena OZ ostala v veljavi.

8. Prav tako so nerelevantne nadaljnje pritožbene navedbe, ki izpostavljajo izpovedbo priče Č. o tem, da ima tožnikov film bistveno napako, ker prikazuje nepravilno uporabo plenice, kar je tožena stranka tudi zatrjevala. Sodišče prve stopnje je namreč sledilo trditvam tožene stranke in je štelo za dokazno, da ima film, ki ga je tožnik v skladu s Pogodbo izdelal za toženo stranko, očitno napako, ker imajo otroci v filmu narobe obrnjene plenice. Vendar pa ugotovljena *napaka* filma v ničemer ne vpliva na odločitev v konkretni pravdni zadevi, v kateri zahteva tožnik plačilo za po Pogodbi opravljeno delo (kar bo obrazloženo v nadaljevanju).

9. Pravdni stranki sta sklenili pogodbo o naročilu avtorskega dela, s katero se avtor (tožnik) zaveže ustvariti določeno delo in ga izročiti naročniku (toženi stranki), naročnik pa se zaveže, da mu bo za to plačal honorar (prvi odstavek 99. člena Zakona o avtorski in sorodnih pravicah, v nadaljevanju ZASP). Za avtorsko pogodbo o naročilu dela pa se uporabljajo določbe o podjemni pogodbi (četrti odstavek 99. člena ZASP). Podjemno pogodbo oziroma pogodbo o delu urejajo določila XI. poglavja OZ. Tako je tudi v skladu s 619. členom OZ naročnik zavezan plačati podjemniku (avtorju) za opravljen posel. Podjemnikova storitvena obveznost ima značilnosti obligacije rezultata (uspeha). Zato ima podjemnik od naročnika pravico zahtevati plačilo samo, če je dosegel končni rezultat, torej če je opravil posel.

10. Pritožbeno sodišče ugotavlja, da je tožnik v Pogodbi določeno delo (izdelavo filma) opravil, četudi z napako, saj glede na izvedene dokaze ta ni bila taka, da bi bilo delo za toženo stranko neuporabno. Iz kopije spletne strani tožene stranke (priloga A4) namreč izhaja, da je slednja sporni film oziroma DVD oglaševala; priča M. G. je izpovedala, da je ta DVD naročila na spletni strani in da ga je kasneje prejela na dom; priča N. K. pa je izpovedala, da je sporni DVD dobila pri prijateljici, ki ga je kot bodoča mamica dobila v paketu za novorojenčke od Centra za socialno delo. Sodišče prve stopnje je tako pravilno zaključilo (in to tudi prepričljivo obrazložilo), da je tožena stranka film uporabljala za distribucijo. Opravljeno delo za toženo stranko torej ni bilo neuporabno, zato je neutemeljen njen ugovor neizpolnitve tožnikove obveznosti. V zvezi s tem pritožbeno sodišče opozarja še na določilo 638. člena OZ, v skladu s katerim lahko naročnik v primeru, da ima opravljeni posel tako napako, da je delo neuporabno, ali če je opravljen v nasprotju z izrecnimi pogodbenimi pogoji, odstopi od pogodbe in zahteva povračilo škode, ne da bi prej zahteval odpravo napake, česar pa tožena stranka očitno ni storila.

11. Res je sicer, kar navaja pritožba, da tožnik izdelanega filma ni uradno izročil toženi stranki. Vendar pa glede na že obrazloženo ni dvoma, da je bil toženi stranki film na DVD-ju izročen. To priznava tudi tožena stranka v ugovoru zoper sklep o izvršbi in v pripravljalni vlogi z dne 13. 1. 2011, ko navaja, da ji je film na

DVD-ju posredoval izvršitveni producent – izvajalec Z., ki je bil tožnikov pogodbeni partner pri spornem filmu, kar izhaja že iz Pogodbe (točka G 5). Pritožba sicer pravilno opozarja, da je tožnik v pripravljalni vlogi z dne 7. 12. 2010 napačno navedel, da je bil omenjeni zavod pogodbeni partner tožene stranke (namesto tožeče), kar je zapisalo tudi sodišče prve stopnje v izpodbijani sodbi, ko je povzemalo trditve tožnika (3. točka obrazložitve). Vendar pa pritožbeno sodišče, upoštevaje že navedeno, ugotavlja, da gre za očitno pisno pomoto tožnika in sodišča prve stopnje, ki ni v ničemer vplivala na pravilnost odločitve. Kdo in kako je toženi stranki izročil sporni film namreč v tej zadevi niti ni relevantno. Kot že povedano, je v tej zadevi odločilno dejstvo, da je bil toženi stranki film izročen in da ga je tožena stranka uporabljala (distribuirala), zato je neutemeljen njen ugovor neizpolnitve tožnikove obveznosti.

12. Sodišče prve stopnje je pravilno obrazložilo, da (v zvezi z naročnikovo obveznostjo plačila) ni treba, da naročnik izrecno potrdi in s tem prevzame izvršeno delo (tretji odstavek 642. člena OZ), pač pa lahko naročnik delo prevzame tudi s konkludentnimi dejanji (npr. uporaba dela, distribucija strankam). Če naročnik začne delo uporabljati (kljub napaki), se šteje, da ga je prevzel, in ne more več ugovarjati neizpolnitve podjemnikove obveznosti, hkrati pa je s tem zavezan k plačilu za izvršeno delo. Dejstvo, da sodišče prve stopnje svoje obrazložitve ni podkrepilo še s citiranjem pravne teorije in podobnih primerov iz sodne prakse, kar ji očita pritožba, v ničemer ne vpliva na pravilnost in zakonitost izpodbijane sodbe.

13. Tožnikov izdelek ima res napako, ki pa ni takšna, da bi bil izdelek neuporaben. Tožena stranka bi zato v skladu z določili OZ (5. oddelek XI. poglavja) zoper tožnika lahko uveljavljala jamčevalne ugovore (npr. znižanje plačila, povračilo škode), česar pa v tej pravdi ni storila, zato to ni bilo predmet odločanja.

14. Glede na navedeno je sodišče prve stopnje pravilno odločilo, da je tožnik upravičen do vtoževanega plačila za opravljeno delo.

15. Ker uveljavljani pritožbeni razlogi niso podani in ker pritožbeno sodišče pri preizkusu izpodbijane sodbe tudi ni ugotovilo kršitev, na katere pazi po uradni dolžnosti (drugi odstavek 350. člena ZPP), je pritožbo kot neutemeljeno zavrnilo in v izpodbijanem delu potrdilo sodbo sodišča prve stopnje (353. člen ZPP).

16. Pritožnik stroškovne odločitve, ki je sicer materialnopravno pravilna, ne graja obrazloženo. Nepravilnost stroškovne odločitve veže na nepravilno odločitev o glavni stvari, ki pa je s pritožbenimi trditvami ni uspel izpodbiti.

17. Ker tožena stranka s pritožbo ni uspela, krije sama svoje stroške pritožbenega postopka (prvi odstavek 165. člena ZPP v zvezi s prvim odstavkom 154. člena ZPP).

Datum zadnje spremembe: 09.11.2012